

## Declaració

# L'EFICÀCIA DE L'ATENCIÓ A LES PERSONES ESTÀ EN RISC PER MALES PRÀCTIQUES DE LES ADMINISTRACIONS EN LA CONTRACTACIÓ PÚBLICA

**Barcelona, 28 de gener 2013**

L'eficàcia dels serveis d'atenció a les persones de titularitat pública gestionats per entitats del Tercer Sector s'està posant en risc en els darrers mesos per l'extensió de males pràctiques de les Administracions en la contractació pública d'aquests serveis.

Amb l'agreujament de la crisi econòmica i de les dificultats pressupostàries de les Administracions, la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya i La Confederació Empresarial de l'Economia Social de Catalunya han vingut observant amb preocupació que en els concursos públics dels serveis socials i d'atenció a les persones cada vegada més Administracions introdueixen canvis en la formulació dels plecs que no responen a les necessitats de les persones a qui s'adrecen.

Aquestes noves pràctiques signifiquen un retrocés de 10 o 15 anys en les polítiques socials, i una renúncia als objectius de millora contínua, de qualitat de servei i d'eficiència social que paulatinament s'havien assolit i generalitzat.

A més, signifiquen una penalització addicional per a les entitats socials que tradicionalment ja s'han vist penalitzades en relació a les empreses mercantils en els procediments de contractació pública a causa, per exemple, de la valoració de les ofertes abans de l'IVA.

Aquestes males pràctiques incompleixen la Llei 5/2011 de 29 de març d'Economia Social, que al seu article 8.2 estableix que els poders públics tindran com a objectiu la promoció de l'economia social i que tindran en compte el valor afegit que aporten les entitats d'iniciativa social.

A continuació detallem quines són aquestes noves males pràctiques que hem vingut observant:

- A. Canvis en l'aplicació dels barems de les puntuacions tècnica i econòmica que signifiquen que la valoració del projecte tècnic esdevé molt inferior a l'oferta econòmica i que alguns concursos esdevinguin a la pràctica subhastes. Aquests canvis posen en perill la viabilitat de la gestió i la sostenibilitat dels serveis, i no garanteixen la qualitat del servei a les persones.
- B. Canvis en la consideració dels projectes tècnics, que impliquen que deixen de ser valorats com a tals per convertir-se en una simple descripció de millores automàtiques que preveu la mateixa Administració i que, a més, tots els concursants acostumen a assegurar que compliran.
- C. Canvis en la consideració de les propostes temeràries, desproporcionades o anormals, que fan que esdevingui una fal·làcia en calcular-se amb un diferencial respecte les rebaixes mitjanes de les entitats que concursen. Qui marca fins a quin percentatge una rebaixa és temerària ja no és l'Administració sinó els propis competidors. I això comporta que rebaixes extremes, superiors al 25%, deixen de ser considerades desproporcionades pels propis mecanismes de valoració de les ofertes i acaben significant una important reducció de la qualitat del servei previst inicialment.
- D. Canvis en els requisits de contractació de professionals, amb rebaixes de les ràtios i des perfils establerts en la legislació, i l'eliminació de la referència als convenis col·lectius d'aplicació.
- E. Valoració de la incorporació d'hores gratuïtes com a millora del projecte a fi de reduir indirectament el cost real del servei.
- F. Exigència de classificació empresarial per accedir als concursos. A més, sovint la classificació requerida no s'ajusta a l'objectiu social de l'activitat que es durà a terme, implicant una barrera perquè puguin prestar el servei entitats del Tercer Sector.

A aquestes noves males pràctiques, cal afegir-hi dos elements addicionals que incrementen les dificultats de les entitats socials a l'hora de concórrer a la contractació pública.

D'una banda, la discriminació –ja esmentada- de les entitats del Tercer Sector a causa de la valoració de les ofertes abans de l'IVA. Aquesta pràctica implica també un sobrecost dels serveis per a l'Administració, en no poder deduir-se l'IVA, i comporta que esdevingui enganyós triar l'oferta més baixa si és d'un empresa mercantil, ja que en afegir-hi l'IVA es converteix de fet en més alta que les que ofereixen les entitats exemptes.

De l'altra, l'incompliment dels terminis de pagament dels contractes establerts en la legislació, amb retards cada vegada més greus i habituals.

A la vista d'aquesta situació, la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya i La Confederació exigim que les Administracions públiques catalanes, en els concursos de serveis socials i d'atenció a les persones, preservin i respectin els criteris següents:

1. Valoració de l'eficiència dels serveis i de totes les variables tècniques, considerant la importància cabdal del projecte tècnic per desenvolupar les característiques del servei, considerant el valor afegit per la contribució i creativitat dels licitadors, i evitant que esdevingui una mera proposta de millores fixades per la mateixa Administració.
2. Major i millor equilibri entre la valoració econòmica i la tècnica, evitant que els concursos esdevinguin a la pràctica subhastes. Considerar el preu només a igualtat de puntuació amb altres criteris i, en tot cas, que el preu suposi com a màxim el 10% de la puntuació total.
3. Rigor en la consideració de les millores tècniques, descartant valorar com a tals aquelles propostes que suposen directament un estalvi econòmic per a l'Administració, com per exemple la prestació d'hores de servei gratuïtes o la renúncia a l'actualització de preus per l'IPC.
4. Garantia que els preus de sortida respecten les ràtios que estableix la normativa vigent, la contractació dels perfils professionals necessaris per l'atenció als col·lectius destinataris

i, evidentment, les condicions laborals que marquen els convenis col·lectius d'aplicació en cada cas.

5. Establir una clàusula que deixi fora del procediment aquelles entitats o empreses que no obtinguin una puntuació tècnica igual o superior a la meitat dels punts.
6. Valoració de les ofertes amb l'IVA inclòs.
7. No exigència de la classificació empresarial, tal i com marca la llei.
8. Establiment de límits a les rebaixes de les ofertes, de manera que siguin objectius i viables i que garanteixin que el servei es podrà prestar en les millors condicions d'eficiència i qualitat, especialment quan la proposta econòmica signifiqui més d'un 30% de la puntuació total.
9. Establiment d'obligacions i calendari de pagaments d'acord amb la legislació, i de les compensacions corresponents en cas d'incompliment.
10. Establir mecanismes de control i seguiment post-adjudicació per vetllar que l'entitat o empresa adjudicatària compleixi les condicions de gestió i de qualitat del servei.